

Müsahib

Söhbətdaşımız - Azərbaycan ədəbiyyatının parlaq simalarından biri, şair, yazıçı, tərcüməçi və jurnalist, “Yazarlar” jurnalının redaktoru, Azərbaycan Yazıçılar və Jurnalistlər Birliyinin üzvü, “Qızıl Qələm” mükafatı laureatı Zaur USTAC dır.

- 1988-ci ildən ədəbi fəaliyyətə başlamısınız. Həmin dövrün ruhi-siyasi ab-havası və ilham mənbələri Zaur Ustacın qələm ustalığını necə formalaşdırdı? O illərin yükü bugünkü qələm səsəlmələrində necə əks olunur?

- Doğrudur. “Əməyə məhəbbət” adlanan ilk yazım 24 may 1988-ci ildə rəsmi mətbu orqanda dərc olunub. O dövrün mövzuları əsasən əməyi və bayramları tərənnüm etmək idi. Real gündəlik həyatımızı əks etdirən yazılar yazırdıq. Necə deyirlər, - “düzü-düz, əyrini-əyri”. Məncə o illərdən bu günə daşdığım ən faydalı vərdişlərim elə budur - realist olmaq, hər şeyə açıq gözle baxmaq, yax-

Zaur USTAC,
“Yazarlar” jurnalının redaktoru,
yazıçı, publisist

elə öz torpağımda rahatlıq tapır, asudə döyünür, ritmini bu Yurdun bulaqlarının, şəlalələrinin səsinə uyğunlaşdırır. Mən bununla xoşbəxtlik tapıram. Yurdumun çiçəkləndiyin gördükcə fəxarət hissi köksümü qabardır. Gəncliyimin hədəf getmədiyini anlayıram. Bu, bir başqa hissidir.

- Həyatın çətinliklərindən yorulan zaman insanlar ya səssizliyə, ya da

Həyatda olduğum hər an üçün şükür etməyi öyrəndim

şıları tərənnüm etmək, əhmiyyətli əməllərdən söhbət açmaq, xalqın içində - gündəlik həyatda olmaq. Zəhmətkeş olmaq. Yorulmadan, usanmadan çalışmaq. Bax belə.

- Siz tez-tez “qələm saflığı” anlayışını vurğulayırsınız. Bu ifadə sizin üçün şəxsi inandır, yoxsa ədəbi bir manifest?

Əvvəlki sualınızın cavabında qeyd etdiyim kimi, biz belə öyrənmişik. Bu bir normadır. Faydalı, əhəmiyyətli uzun illərin sınağından çıxmış ədəbi norma - manifest də deyə bilərsiniz. Kəsədən bu bizim iş qaydamızdır. Məncə xeyir, fayda bu yoldadır. Ümumi işimizin xeyirindədir.

- Yazıçılar bu gün xalqın qəlbi və vicdanı olaraq necə bir rol oynamalıdır, sizcə?

Cahangir qardaş, sualları elə seçmişiniz ki, söhbətimiz tam bir yazı kimi - nəzm kimi axır. Maşallah olsun. Bu sualın cavabı elə bayaq söylədiklərimdir. Yazıçı da, şair də, alim də xalqın içində olmalıdır. Onların nə düşündüyünü, gündə neçə dəfə, nə yeyib, nə içdiyindən xəbərdar olmalıdır. Məsələn götürək elə mənim ilk qələm təcrübələrimin dərc olunduğu vaxtları Bəxtiyar Vahbzadə, Xəlil Rza, Xudu Məmmədov, Anar, Elçin Keçənlərə rəhmət, qalanlara can sağlığı. Yaradıcılıq məhsulu, yazar sözü səmimi və içdən olanda həm də faydalı olur. Deyən üçün də, eşidən üçün də. Xalqın vəziyyətindən xəbərdar olmalı, real həyatdan yazmalı, xalq üçün faydalı, gələcək nəsillər üçün tarix yazmalıdırlar. Bu qədər.

- Qarabağ müharibəsi həyatınızda və yaradıcılığınızda necə iz buraxdı?

Bir gündə dünyada mövcud olan maraqların çoxu yoxa çıxdı. Çox məsələlər adılışdı. İnsan olmağın, insanlığın, sağlamlığın, sağ qala bilməyin dəyəri, vacibliyi artdı. Zamanın ən dəyərli nemət olduğunu anladım. Salamət olduğum hər an üçün daha çox şükür etməyə başladım. Daha çox işləməyə və yaxşılıqlar, təmənnəsiz yaxşılıqlar etməyə başladım. Və biz nə etsək də Böyük Allahın bizə olan lütfünün qarşısında çox cüzi - deryada bir zərrə misalı - nə sə edə biliriksə, nə xoş halımıza.

- “Ustac.az” mərkəzi vasitəsilə siz elm, yaradıcılıq və şəxsi inkişafı bir araya gətirirsiniz. Sizcə, bu mərkəz gələcəkdə hansı istiqamətlərə xidmət etməlidir?

Bizim fəaliyyətimiz elə bu istiqamətdə də davam edəcək. Yaşından, mənəbindən, cinsindən asılı olmayaraq bizə ehtiyacı olanların yanında olacağıq. Bu bizim məqsədimiz, məramımız, işimizin qayesidir.

- Həyatın ən ağır dərslərindən biri - itkilərdir. Siz bir yaradıcı şəxs olaraq itkilərdən nələri öyrəndiniz?

Həyatda olduğum hər an üçün şükür etməyi və əlimdə olana dəyər verməyi öyrəndim. Paylaşmağı və bundan zövq almağı öyrəndim. Sözün əsl mənasında həyat paylaşdıqca daha gözəl olur. Belə ibrətamiz suala görə sizə xüsusi təşəkkürlər.

- İnsan üçün iki böyük vətən var: biri doğma torpağı, digəri - qəlbidir. Siz bu iki vətən arasında ədəbiyyat vasitəsilə necə bir körpü qurmusunuz?

Mən onları birləşdirmişəm. Divin canı şüşədə olan kimi, mənim də qəlbim

dua və ibadətə yönəlir. Siz yorğunluqdan ruhən necə xilas olursunuz - şeir yazaraqmı, təbiətə baxaraqmı, yoxsa dinclik içində susaraqmı?

Mən bu barədə bir neçə dəfə demişəm. Mənim bu günə kimi heç bir çətinliyim olmayıb. Ürəyimdən nə keçib, Böyük Allahım hamısını mənə nəşib edib. Sadəcə Yurdumu gəzməkdən, şeir yazmaqdan, şeir söyləməkdən zövq alıram. Yazılması vacib bildiyim mətləbləri əsasən gələcək nəsillər üçün qələmə alıram. Bu qədər. Bugünkü nəslin elmi və intellektual potensialı sizi ruhlandırır, yoxsa narahat edir?

“

Yazılması vacib bildiyim mətləbləri əsasən gələcək nəsillər üçün qələmə alıram

Bütün hallarda sevinirəm. Ruhlandırır. Özbəkistan və Azərbaycan xalqları arasında ədəbi-mədəni əlaqələri necə qiymətləndirirsiniz? Bu münasibətləri hansı yeni mərhələyə çıxarmaq olar?

Bizim xalqlarımız sözün əsl mənasında qardaş xalqlardır. Dilimiz bir, adətlərimiz birdir. Tarix boyu daim bizi ayırmağa, yad kimi təqdim etməyə çalışsalar da, bax bu gün bizim aramızda olan söhbət sübut edir ki, heç kim, heç nəyə nail ola bilməyib. Şübhəsiz ki, gələcək daha gözəl olacaq. Bütün sahələrdə daha da sıx əlaqələr qurulacaq.

- Şair daim içində nəyisə itirmiş, axtaran, kövrəlmiş bir haldadır İtkilər sizdə hansı şeirlərə çevrilib?

Maraqlı və ibrətamiz sualdır. Ələxsus torpaqlarımızın müdafiəsi və azad olunması uğrunda Həmdəm Ağayev, Vüqar Ağayev, Şükür Həmidov, İlqar Mirzəyev kimi qardaşlarımızı itirməyimiz mənə çox pis təsir etdi. İlqara ithaf etdiyim silsilə şeirlər var. Lap bu yaxında “40 gün - 40 şeir” adlı şəhidlərimizə həsr etdiyim şeir kitabı nəşr olunub.

- Zaur Ustac öz qəlbini necə eşidir? Özünüzlə daxili dialoqu necə aparırsınız?

Çox həssas insanam. Bəzən bu mənə əziyyət verir. Əzab çəkirəm. Sakit olduğum qədər də çılgınam. Demək olar ki, bu günə qədər ancaq ürəyimin səsi - diqtəsi ilə yaşamışam. Beynimə ancaq riyazi hesablamalar aparan zaman müraciət edirəm. Ruhumla dialoqu həmişə uğurlu alınır. Özüm-özümü yaxşı tanıyıram.

✍ Söhbətləşdi: Cahangir NAMAZOV,
Azərbaycan Jurnalistlər Birliyinin
və Dünya Gənc Türk Yazarlar
Birliyinin üzvü